
Varga László Edgár

FORDÍTOTT NAPLÓ

(CNELIKNAVCLOYNZÁZSCNELIKREZE)

2014. szeptember 2.

Végképp csődöt mondtam. A szónak így, ebben a formájában: „mondtam”. Jobban kiemeli így a csődöt magát (már amennyiben a csődöt magázni szokás). (Csődöt) mondtam, ember, (de te azért csak) küzdj, és bízva bízzál! (Kösz.)

Nem tudok semmi fontosat mondani ezerkilencszáznyolcvankilencről. Egyébként is mi értelme fontos dolgokról fontosat mondani? Vagy nagyot. Olyasmit, ami ki se fér a számon? Nem vagyok én politikus. (Kösz.)

2014. szeptember 1.

Most fölugrok, és addig járkálok, míg mindent el nem felejtettem.

2014. augusztus 28.

A latin revolutio szó „körbefordulás” jelentéssel bír. Negyvennyolc. Ötvenhat. Nyolcvankilenc. Az egész történelem egy nagy rohadt ringlispíl. (Kösz.)

2014. augusztus 26.

(Megfázás, láz, Nurofen, Paracetamol)

Ma azt álmodtam, hogy egy süketnéma besúgó vagyok.

2014. augusztus 25.

(Megfázás, erős láz, Nurofen, Paracetamol)

Ma a Kárpátok Génuszával álmodtam. Jókora lyuk tátongott a fején, de amúgy nagyon kedves volt. Nem féltém tőle, valahogy tudtam, hogy szabad vagyok, nincs hatalma felettem. Azt hiszem, ezt ő is tudta, ezért volt olyan kedves. Vadászon voltunk, ő medvékre és vaddisznókra lövöldözött, én leginkább a levegőbe. Szóval az írók most már bármit leírhatnak? – kérdezte, és leterített egy hatalmas barnamedvét. Bármit – feleltem. Két alak golyóálló plexiüveget vonszolt magával kettőnk között. Az nem a legjobb – mondta, és megcsóválta a fejét. Mintha hó kezdett volna szállingóz-

ni. Magam is úgy vélem – feleltem. Vaddisznó vágatott át előttünk a fák között, majd eltűnt a sűrű bozótban, a Kárpátok Géniusza célzásra emelte a puskáját, de nem volt elég fürge. Csettintett egyet, bár nem tűnt igazán dühösnek. A költők sem írnak születésnapra költeményeket a politikai vezetőknek? – kérdezte cinkosan hunyorítva a meglévő szemével. Sűrű avaron, letört ágacsokkon vezetett az utunk, lépteink mégis hangtalanok voltak. A költők köpnek a politikusokra – válaszoltam cinkosan hunyorítva mind a két szememmel. A Kárpátok Géniusza értette a tréfát, de nevetni nem volt ideje: le kellett adnia egy lövést egy újabb vaddisznóra. Ez a lövés sem talált, megálltunk. A szabadság – mondta komolyan – nagy felelősséggel jár. A legtöbb ember nem tud mit kezdeni vele. Nekik karám kell, pásztorkutyák és egy közös ellenségkép, akitől félhetnek, és akit gyűlölhettek: én. A havazás erősödött, a fenyők ágai között beszitált a ritkás részen, ahol álltunk. Látszott a leheletünk. És mi a helyzet azzal a néhány szabad szellemmel, akik elpusztulnak a karámban? – kérdeztem. Ők a szükséges áldozat – válaszolta, és a tekintetemet fürkészte. Értettem a tréfát.

Továbbmentünk. Besúgó azért csak vannak – fordult felém aztán később. Azok vannak – válaszoltam egykedvűen, majd lekaptam a vállamról a fegyverem, és a levegőbe lőttem kétszer. Na, ezt már szeretem – mondta kaján vigyorral az ábrázatán, és miközben megkocogtatta puskája csövével a plexiüveget, egy kismadár röppent át a fején tátongó lyukon. El kellett kapnom róla a tekintetemet. A plexiüveg sarkában a következő felíratot vettem észre: 1989.

2014. augusztus 19.

Sohasem írtam naplót, és nem is fogok soha. A vajtfulúbb olvasók bizonyára rájöttek, hogy ez nyilvánvaló hazugság. Ám írhatok ilyet, elvégre szabadság van. Én azt írok, amit akarok, te meg, bágyadt olvasó, majd azt olvassál, amit akarsz – ebben kiegyezhetünk. Bár ez a kiegyezés is... Rátapad szavainkra a történelem mocska. Szinte szúrja a száját egyik-másik. Zamatos nyelvünkhöz vegyült epe. (Kösz.)

2014. augusztus 11.

Ha nem lett volna ezerkilencszáznolcvankilenc, most nem lehetne leírni bármit. Így, hogy volt, le lehet írni bármit. Kérdés, hogy ez jó vagy rossz. Vettem már olyan könyvet, aminek olvastán azt mondtam: rossz. Hogy beleszédültem a sok sületlenségbe. (Revolutio!) Persze, nem lenne jó, ha nem lehetne leírni bármit. Igaz, így is gyakran érzem – bár lehet, ez csak

rigolya –, hogy írás közben nem vagyok szabad. (Ezt vajon leírhattam volna ezerkilencszáznolcvankilenc előtt?) Szóval most már nincsen elnyomás, nincsen cenzúra. Csak rigolya van. (Kösz.)

Egyébként is milyen kérdésfelvetés az, hogy „Mi lenne, ha nem lett volna ezerkilencszáznolcvankilenc?”

Ezerkilencszáznolcvanhét.

Ezerkilencszáznolcvannyolc.

?

Ezerkilencszázkilencven.

Baromság.

2014. augusztus 5.

Ma eszembe jutott a Kárpátok Géniusza, de fölugrottam, és addig járkáltam, míg el nem felejtettem.

Lejártam a két szép lábamat.

2014. július 29.

Ma roppant munkakedvvel ébredtem, kipattantam az ágyból, mint egy nikkolbolha, rengeteg gondolat kavargott a fejemben. Feltéptem a laptopot, és amúgy állva munkához láttam. De mit írok le először ezerkilencszáznolcvankilencről a sok kavargó, tolakodó gondolat közül? Nyelvem határai a világom határai. Amióta megtanultam beszélni és írni, egyre kevésbé vagyok szabad. Behatárolnak a mondatok, a sorok. A szonett jambikus rács, a regény várbörtön. Szemem, ha így nevezem: „szem”, máris börtönablak. Ahova nem süt be a nap. És a „nap” is mi?

„Ha írás közben egy gondolatom támad, fölugrok, és addig járkálok, míg el nem felejttem” – így Esterházy.

Rigolya.

2014. július 26.

Falun nőttem fel, nem kellett sorba állnunk soha húsért. Besúgóink sem voltak, vagy ha voltak, mit súghattak volna be? Nem voltunk besúgók mi sem. Mit súghattunk volna be? Nem voltunk kulákok. Nem voltunk párttagok sem. Falun másképp mennek a dolgok. Ott a Szekuritáténál félelmetesebb az Aszály.

2014. július 19.
Július 19-én sosem dolgozom. (Rigolya.)

2014. július 12.
Ha nem lett volna ezerkilencszáznolcvankilenc, a naptárgyárban előbb-
utóbb valakit nagyon letolnak.

2014. július 9.
Negyven év a pusztában. (Kösz.)

2014. július 8.
Szeretném azt mondani, hogy nem emlékszem a diktatúrára, de em-
lékszem. Bele van égve az agyamba, mint egy túlexponált kép. Nem ami-
att, amit elmondtak róla, hanem amiatt, amit elhallgattak. Amiről nem tud-
nak beszélni, mert a lényük része lett. (Mert Ő megbünteti az atyák vétkeit
a fiakban harmad- és negyedíziglen. – Kösz.) A gyanakvás, amivel az új-
donságot figyelik, a passzivitás, a mondani nem merés, a rettegés – a lényük
része lett. A „nem nekünk való ez, fiam” típusú hozzáállás – ~. A „kicsivel
is be kell érni” legyintés – ~. A küzdeni nem merés, a saját igazukért kiáll-
ni nem merés, a másokat megszeretni nem merés, a nem merés – ~. A vál-
toztatni nem tudás, a mások igazát elfogadni nem tudás, a tisztelni nem
tudás, a dicsérni nem tudás, a bátorítani nem tudás, a ráadásul még bo-
csánatot kérni sem tudás – ~. Nem szeretem, ahogy élsz – mondják min-
dennek a tetejébe. Nem szeretem, ahogy éltek – gondolom. De a lényem
része lettek. Negyven év a pusztában. (Kösz.)

2014. július 6.
Keresem A Nagy Őt. Beszédem van vele.

2014. július 4.
Azt mondják, nálunk a demokrácia még gyerekcipőben jár. Egy gyerek
nem szabad. Pedig fel kéne már mászni arra a kurva körtefára.
A forradalom felfalja saját gyermekeit. (Kösz.)

2014. július 1.
Gondolkodtam, hogy van-e egyáltalán saját emlékem az akkori esemé-
nyekről. Úgy rémlik, azon zaklatott decemberi napok egyikén nagyapám
korábban jött haza munkából, mint máskor, és talán józan sem volt. (Ré-

szeg volt.) Egy másik kép, ami megmaradt, egy vonatszerelvény, amely a házunk előtti sínpáron húzott el harcokocsikkal és ágyúkkal megrakva. Egyikről sem tudom eldönteni ma már, hogy valóban összefüggésben voltak-e a forradalommal, vagy csak az én fejemben álltak így össze.

2014. június 27.

Ma kaptam egy levelet Láng Zsolttól. Kéne írni valamit ezerkilencszázyolcvankilencről a *Látónak*. A műfaj nem számít. Óda legyen? Szatíra?

1989. december ??

Még nagyon kicsi vagyok. Akkora az ujjam, mint egy nudli. Repülőgépet építtek hulladékfából, ezzel vagyok elfoglalva. A fadarabokat repülő alakban lerakom magam köré, a közepére teszek egy kisszékot, fogok egy Y alakú botot, és máris pilóta lettem. Addig repülök, amíg kifogy az üzemanyag, aztán lezuhanok. A fadarabokat ilyenkor szétrúgom, és azt mondom: Buuuuummmmm. De nem halok meg. December van, most kabátban kell lezuhanni. (Buuuummm.) Egyik nap nagyapi korábban jön haza, mint máskor, nagyon furán jár. (?) A többi felnőtt sem olyan, mint máskor. Mindenki izgatott, mintha a szülinapjuk jönne. Bár, lehet, a karácsony miatt ilyenek. Nemsokára jön a Jézuska – már számolom a napokat. Összevissza beszélnek, de ha bemegyek, hogy halljam, suttogni kezdenek, vagy elhallgatnak. Szedd össze azt a sok fát az udvarról – mondja ilyenkor nagyapa. Azok nem fák, az repülő – fortyanok fel.

Hátramegyek a kertbe megnézni a körtefát. Anya szerint még nem mászhatok fel rá, mert kicsi vagyok, és leesek. Ha már nagyobb leszek, felmászok rá, akkor már szabad lesz. Nagyon várom. Délután kimegyek a kapu elé, be akarom hozni a macskát. Nem tudom elkapni, de már spurizok is vissza, mert jönnek a Kokovai-kölykök megverni. Sikerül meglógnom. Este is mindenki ideges, korán lefektetnek. Neked már minden jobb lesz – mondja anyám, és leoltja a villanyt. Sokáig nem alszom, nézem a sötét plafont, kint megy a hangos terefere. De én csak a körtefára gondolok, és aggódom, hogy kint maradt a macska. Még nagyon kicsi vagyok. Írni sem tudok, beszélni is alig. Jesszumpepi, micsoda szabadság!